СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 50. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 3. березня, 1930. VOL. XXXVIII. No. 50. Jersey City, N. J., Monday, March 3, 1930. THREE CENTS.

ГАЙТІ ДОМАГАЄТЬСЯ ЗНЕСЕННЯ ОКУПАЦІЇ

5,000 ДЕМОНТРАНТІВ ВИТАЄ СЛІДЧУ КОМІСІЮ ГУВЕРА. ДЕМОНСТРАЦІЯ ПРОЙШЛА СПОКІЙНО. НАСЕЛЕННЯ ДОМАГАЄТЬСЯ ПАРЛЯМЕНТАРНОЇ СИСТЕМИ ПРАВЛІННЯ КРАЄМ.

ПОРТ О ПРЕНС (Гайті). — Военний корабель „Рачестер" привіз установлену президентом Гувером комісію, яка має розглянути відносини на острові. З того приводу відбулася велика демонстрація, яка спричинила кілька арештів та побиття кількох жандармів і демонстрантів. Демонстрація не була одначе звернена проти комісії. Навпаки, комісію витали, бо надіються, що вона причиниться до зміни режіму на Гайті. Населення домагається знесення військової окупації і привернення леґіслятури, яку завішено в урядованню з приходом американської влади. Замісць леґіслятури править Краєва Рада, назначена президентом. Давніще президента краю вибирала вибрана народом леґіслятура, а тепер вибирає його Краєва Рада, яка складається з 21 членів. Президент Борно усунув многих членів Ради і це викликало велике неґодовання.

Яких 5,000 людей перейшло перед комісією. Демонстранти заховувалися спокійно. Несли великі таблиці з ріжними написами, в яких домагалися незалежности. На найбільшій таблиці виднів напис „Гляньте на нашу нужду".

СУД ПРИЗНАВ ПРАВО ГРОМАДІ.

ЮТИКА (Ню Йорк). — Супрім Корт видав рішення, яким відмовив епископови К. Богачевському права власности до місцевої укр. греко-кат. церкви св. Петра й Павла. Церковне майно узнано власністю громади.

ПОВСТАНЦІ ВИБРАЛИ ПРЕЗИДЕНТА.

СТАЛОСЯ ЦЕ БЕЗ ПРОЛИВУ КРОВИ, В ПОРОЗУМІННЮ З ПОПЕРЕДНИМ ПРЕЗИДЕНТОМ.

САНТІЯҐО ДЕ ЛЬОС КАБАЛЄРОС (Домініканська република). — Революція скінчилася. Президентом краю став Рафаель Естрелля Урена, провідник повстанців. Проливу крови не було, бо наступило порозуміння з президентом Васкезом, проти якого піднесено повстання. Васкез іменував Естреллю Урену міністром внутрішніх справ, а сам подався на відпустку для поратовання здоровля. Згідно з конституцією владу обняв Урена і задержить її до травня, коли то відбудуться нові вибори.

ПРОПАВ НАШИЙНИК ВАРТОСТИ $400,000.

НЮ ЙОРК. — Детективи пошукують брилянтового нашийника, який подарував у 1811 р. французький цісар Наполеон своїй жінці Марії Люїзі зприводу народин сина. Нашийник той опинився пізніше в Австрії, перейшовши в спадщину Габсбургів, бо Марія Люїза була дочкою австрійського цісаря.

Коли по світовій війні настали важкі часи для родини Габсбургів, бувша архикнягиня Марія Тереса переслала нашийник до Злучених Держав, щоби його тут добре продати американським міліярдерам. Тепер той нашийник десь пропав.

ОГЛЯДАВ З ЛІТАКА ТЮРМУ.

ОБОРН. — Летун Бітнер хотів приглянутися з літака оборнській тюрмі й спустився дуже низько, щоби побачити все як найдокладніше. Це видалося підозрілим вязничній сторожі й вона почала стріляти до літака. На щастє кулі перелетіли мимо літака, бо інакше був би Бітнер переплатив свою цікавість життям.

ДАЮТЬ ВЯЗНЯМ РОБОТУ І ПОЛЕКШІ.

ОЛБАНІ. — Сенатор Бомес і есемблимен Езмонд внесли законопроект, у якім пропонують полекші для вязнів. Домагаються, щоби вязнів можна було брати до ріжних публичних робіт, а не тільки до робіт при будові доріг, як це практикувалося досі.

Кажуть, що робітничі орґанізації поставляться неґативно до цього законопроекту, бо він збільшує безробіття.

В законопроекті є постанови щодо зароблених вязнями грошей, які мають іти на підтримку родини. Крім цього кождий вязень має дістати при відході з вязниці всі зароблені гроші, а на всякий випадок принаймні $10 в готівці й даром залізничий тикет до місця свого останнього побуту, чи того, де живе його родина.

НЕ ВІРИТЬ В УСПІХИ КОНФЕРЕНЦІЇ.

ВАШИНҐТОН. — Сенатор Мек Келар з Тенесі домагається, щоби президент Гувер відкликав американських делеґатів з Лондону до дому, бо з морської конференції і так нічого путнього не вийде.

ЗА 9 ДНІВ МАЄМО ПОЧТУ З АРҐЕНТИНИ.

НЮ ЙОРК. — Нова воздушна лінія Ню Йорк-Ріо де Жанейро-Буенос Айрес вже розпочала свою роботу, перевозячи почту з Полудневої Америки до стейтів. Почту виладовують, зглядно наладовують в Міямі, а до Міямі довозять її з Ню Йорку залізницею. Ціла дорога є довга 10,000 миль, переходить через 16 країв і тревае 9 днів.

ШАРКІ Й ШМЕЛІНҐ.

МІЯМІ. — Кулачний борець Джек Шаркі, побідник над Скатом, заявив, що його найближча боротьба буде з Німцем Шмелінґом, яка відбудеться дня 26 червня.

КАЗАВ СЕБЕ СПАЛИТИ.

НЮ ЙОРК. — Помер найбільший американський видавець, письменник і ветеран цивільної війни, майор Джордж Путнем, літ 85.

Згідно з його послідною волею тіло його спалено, а при тій церемонії була тільки найближча родина, бо таке було бажання покійника.

„ЕВРОПА" ВЖЕ НАПРАВЛЕНА.

Після великої пожежі минулого року пароплав „Европа", такий самe як „Бремен", уже цілковито направлено і викінчено. Проба морської плавби на Німецькому морі пройшла з великим успіхом. Сподіваються, що „Европа" скоро почне свою плавбу між Америкою та Німеччиною.

ЗАЯВА УКРАЇНСЬКИХ ПОСЛІВ.

Посол о. Ганушевський склав в імени українського клюбу слідуючу деклярацію, після того, як усі внески українських послів були відкинені.

„Високий сойме! В імени Українського Клюбу зголошую слідуючу заяву: Кожна бюджетова сесія сойму доказує щораз яскравіше стару засаду, що від цього сойму український нарід може сподіватися лише тягарів у виді податків і рекрута. Ми не мали ніяких оман і цим разом, хоч відкинення при другому читанню бюджету всіх внесків Українського Клюбу, які змагали до того, щоби деякі суми призначено на українські культурноосвітні й громадські цілі, доказало перед цілим світом, що **нинішна Польща служить інтересам лише польського народу, та український нарід є лише обектом кольоніяльного визиску.** З огляду на це ми зголосили внесок на відкинення бюджету в цілости".

КРИТИКА НА „РОКСОЛЯНУ".

В „Ділі" зявилася критика М. Рудницького на повість О. Назарука „Роксоляна". Критик закінчив свій розбір цього твору тим, що повість ця написана так, що вона заохочує написати новий літературний твір про цю Українку-попівну зпід Рогатина, яка стала жінкою найславнішого турецького султана, Сулеймана. Але критик говорить, що доведеться написати нову історичнолітературну працю зовсім не так, як написав її О. Назарук, щоби правдиво змалювати Роксоляну.

РІЖУТЬ ХУДОБУ.

Селянство в радянській Росії та на Україні майже поголовно вирізує свою худобу, щоби не здавати її в колективні господарства. Селяне кажуть, що худоба все одно пропаде в чужих руках, а тому ліпше самим її зїсти.

Комуністична влада жорстоко переслідує за це селян і навіть розстрілює їх, але селянство робить по свойому.

ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ ВОЄВІДСТВО ДУМАЮТЬ СКАСУВАТИ.

Польські рішаючі чинники задумують скасувати тернопільське воєвідство з причин господарських, комунікаційних і військових. Натомісць хочуть утворити нове воєвідство в Перемишлі, до якого належали би всі середущі повіти Галичини й кілька полудневих повітів Холмщини. З тернопільського воєвідства відійшли би до Станиславова повіти: Бучач, Чортків, Заліщики, Борщів; всі прочі до Львова.

МІЛІОНОВЕ БАНКРОЦТВО.

Знана випожичальня фільмів в Бидґощі, Дворковскі-фільм, оголосила своє банкроцтво. Страти вірителів виносять 1 міліон золотих.

МОЛОДА СПІВАЧКА.

З великим успіхом виступала у Львові зі своїм концертом молода українська співачка, котра покінчила празьку консерваторію, Іванна Синенька-Іваницька. В рецензіях про цей концерт краєва преса дуже високо підносить молоду співачку й пророкує їй велику будучину. Особливо підкреслюють ніжність, силу та чарівний тембр її голосу.

ЗАБИРАЮТЬ УСЕ.

Сенатор Кузьмин у польськім сенаті змалював яскраву картину податкових екзекуцій по українських селах під Польщею. Він представив масовий характер цих екзекуцій та страшні моральні й матеріяльні наслідки від них.

Екзекутори заґарбують буквально все, що має якусь вартість, а тимчасом села по вуха обдовжені господарчо й народ дуже бідує.

Сенатор Макух говорив проти підбирання ріжних темних одиниць до стягання податків, які допускаються ріжних злочинів та вираховують майже завсіди вищі сплати асекурації.

ПРОТИ ПИЯТИКИ.

В Галичині оголошено відозву до українського народу з закликом до загальної тверезости. У відозві цій закликається до плебісциту по окремих місцевостях для замкнення коршем, а також до боротьби проти відкриття нових закладів для продажі трунків. Відозву підписав увесь український епископат та всі національні, культурні, господарські і наукові установи.

КОМУНІСТИЧНІ КОНЦЕСІЇ.

В радянській Росії вже зліквідовано майже всі концесії, які большевики роздавали раніше чужинцям. Концесіонери мали великі страти й тепер наділі переконалися, як „вигідно" вести „бизнес" з большевиками.

ДЕЩО ЗІ СТАТИСТИКИ.

Що значить докладна статистика, послухаймо про слідуюче. На запит еміґраційної комісії, як представляється рух і приріст населення в Злучених Державах, статистичний уряд Злучених Держав відповів: „Вчора в годині 10. мінут 45 число населення Злучених Держав було — 121.952,000 осіб. Що 13 секунд родиться один американський горожанин, що 23 секунди вмирає, що 90 секунд прибуває до Злучених Держав новий еміґрант, а що 5 мінут чужинець опускає границі держави". — Увесь світовий запас раду можна би вмістити в пуделку від папіросів. Вага того раду виносить около 250 ґрамів, вартости 20 міліонів долярів. — В 1929 р. приїхало до Риму 48,887 заграничних паломників в 76 прогульках. — Найбільше риб їдять Японці. На одного Японця припадає 90 кг. риби річно. На одного Англійця припадає річно 18 кг. риби, на одного Француза 15 кг. річно, на одного Американця 10 кг. річно, на одного мешканця С. Р. С. Р. 8 кг. річно. — Найбільшим на світі продуцентом пива є Німеччина. В господарськім році 1928—29 випродуковано в Німеччині 55 міліонів гектолітрів пива, з чого виекспортовано тільки 1%, а решту випито в краю.

СЛУЖИЛИ ЦАРЕВИ, А ТЕПЕР БОЛЬШЕВИКАМ.

З наказу комуністичної влади має бути скликаний всеросійський собор живої церкви, щоби на нім розвязати цю церкву. Поки большевикам треба було нищити стару, царську церкву, вони підтримували живу церкву в Росії, а на Україні називали її „діяльною церквою", щоби спинити розвиток Української Автокефальної Церкви.

Голова старої, царської російської церкви, митрополит Сергій, як відомо, виступив в обороні большевиків і хвалив їх за толеранцію релігійних переконань. Він гостро виступив проти втручання папи римського та инших достойників ріжних церков у „внутрішні справи Росії". Очевидно, ця заява прислужництва большевикам вратує до певного часу цареславну церкву, яка тепер стає союзником большевиків у Росії та в окупованій Україні.

ДОЧКА РАСПУТІНА.

В Парижі в багатому кабареті танцює одна з дочок Распутіна. По мужу вона зветься Соловйова й задоволена своєю працею, бо це звільняє її від тяжкої чорної праці. Передтим вона мила посуду в одному з парижських ресторанів.

НАПАД НА ПАРОХІЮ.

В Дубні, повіт Ланцут, напали бандити на грек.-кат. парохію й зажадали від служби видачі ключів від каси. Тому, що священика о. Банека, який носить ключі від каси при собі, не було вдома, бандити забрали тільки лежачі на столі 180 зол. і втікли. По дорозі стрінули самого о. Банека й один з бандитів стрілив до нього, легко зранивши. Пошукування поліції за бандитами показалися безуспішними.

САМОВБИВСТВО ЧЕРЕЗ ЛИХЕ СВІДОЦТВО.

В Хирові кинувся під потяг ученик III. кляси ґімназії, Генрик Букля. Потяг розшарпав його на куски. Причиною самовбивства було лихе піврічне свідоцтво.

ШЛЮБ МУРИНА З ПОЛЬКОЮ.

Уряд цивільного стану в Познані дав шлюб Муринови з познанською танцюристкою Ольбрихтовською. Мурин походить з англійських кольоній і зветься Джеля Велері.

ЗАБОРОНА ЧИТАТИ ТВОРИ РЕМАРКА В ШКОЛІ.

Вищі шкільні власти в Турингії покарали дисциплінарно одного вчителя за те, що він читав своїм учням уступи з повісти Ремарка „На Заході нічого нового".

СЕЗОНОВА ЕМІҐРАЦІЯ ДО НІМЕЧЧИНИ.

З весною ц. р. буде могло виїхати до Німеччини 40 тисяч сезонових рільних робітників. На літо є сподіваний дозвіл на виїзд нового контингенту. Цікаво знати, яких робітників пустять до Німеччини польські еміґраційні власти. Дотеперішня практика вказує, що ідуть у величезній переваззі тільки робітники польської народности.

В ЕСПАНІЇ ЗНОВУ ЗАВОДЯТЬ ДИКТАТУРУ

КОРОЛЬ НЕ ЗАДОВОЛЕНИЙ ЛІБЕРАЛІЗМОМ НОВОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА. БУДЕ ОГОЛОШЕНИЙ ВОЄННИЙ СТАН У ДЕРЖАВІ.

МАДРИД (Еспанія). — Король не задоволений тим, що уряд ґенерала Беренґуера дозволив бувшому премієрови Ґуері виступити з політичною промовою, направленою проти короля. Ґуера різко критикував короля за диктатуру Пріма де Рівери, роблючи короля відповідальним за вчинки того уряду. Тепер правительство Беренґуера заявило, що воно не допустить більше критики короля, бо кожне правительство само відповідає за свої вчинки, а не король.

Поширюються уперті чутки, що знову буде привернена диктатура, а тимчасом правительство Беренґуера готується заборонити публичні політичні промови та впровадити инші обмеження свободи горожан. Поліції вже дано приказ приготовитися так, щоби кожної хвилини вона могла роспочати рішучу акцію в переведенню наказів і роспоряджень уряду, хочби довелося братись за найрішучіші засоби.

Два поліційні офіцири звільнені зі служби за те, що вони не перешкодили останнім політичним демонстраціям у Мадриді. Студенти далі ведуть свою пропаганду за встановлення републики та орґанізують політичні демонстрації.

ПОТРЕБУЮТЬ СВЯЩЕНИКІВ.

МОСКВА (СССР). — Населення, особливо сільське, не зважаючи на комуністичну боротьбу з релігією, уряджує церковні похорони вмерлим, а також відправляє инші церковні функції, особливо хрещення своїх дітей. Часами селянам доводиться їхати десятки миль до міста, щоби там дістати священика, який відправив би поминальну Службу Божу та похорон.

В Росії тепер заборонено священикам провожати в поході мертвих, але вони можуть правити богослуження в незамкнених ще церквах, в домах покійників та в каплицях на цвинтарі. Потреба церковного похорону лежить так глибоко в свідомости російського народу, що треба багато часу й зусиль, щоби церковні похорони були замінені комуністичними або цивільними похоронами.

ПРОТИ ВІЙНИ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Правнича комісія Ліґи Націй не лише приняла до відома пакт Келоґа та ввела його в обовязкові постанови Ліґи Націй, але значно скріпила його. Комісія приняла постанову, що в жадному випадку члени Ліґи Націй не можуть полагоджувати непорозуміння поміж собою при помочі війни.

Всі непорозуміння між державами, членами Ліґи Націй, мають вирішуватися лише в мирний спосіб, шляхом міжнародного порозуміння.

ДОМАГАЮТЬСЯ УСТУПЛЕННЯ ШАХТА.

ПАРИЖ (Франція). — Президент німецького державного банку, д-р Шахт, відмовився призначити представників банку на конференцію уряду міжнародного банку, яка зібралася в Римі. Пригадуючи виступи Шахта в Газі проти міжнародного банку для полагодження репараційних сплат, преса тепер вимагає уступлення його зі становища президента німецького державного банку.

Французька преса вимоги свої спирає на тому, що Шахт взагалі виступає проти репараційного пляну Йонґа й при нагоді постарається унеможливити переведення його в життя.

ЕКОНОМІЧНА СПІЛКА ЕВРОПИ.

БРЕСЛЯВ (Німеччина). — Тут відбувається друга европейська економічна конференція. На засіданнях европейських економістів знову піднесено питання про економічну юніфікацію Европи. Промовці зазначують, що це малоб стати першим кроком на шляху до створення федерації европейських держав.

Економічній юніфікації та знесенню митних кордонів в Европі стоїть на перешкоді збут хліборобських продуктів. Австрія та Чехословаччина не можуть відкрити своїх кордонів для хліборобських продуктів південних та східних держав, де ці продукти значно дешевші. Це змоглаб Австрія та Чехія зробити лише тоді, колиб до економічної спілки приступила Італія, Франція, Бельґія та Голяндія, які потребують багато довозу чужих хліборобських продуктів.

ЗАБОРОНЯЮТЬ МОЛИТИСЯ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Британське воєнне та морське міністерство видали наказ до армії та фльоти, щоби в них не допускалося молитви за вратування Росії від релігійних переслідувань. Молитва ця складена анґлійською вищою духовною владою й поручена для прочитання вірним.

Своє поступовання обидва міністерства мотивують тим, що така молитва в армії та фльоті може викликати протести зі сторони Росії, бо вона має політичний підклад.

ФАЛЬШУВАЛИ АНҐЛІЙСЬКІ ПАШПОРТИ.

ВАРШАВА (Польща). — Дальші розслідування в справі підроблювання американських віз виявили, що банда фальшівників документів, по яким одержувалися американські візи, фальшувала також анґлійські пашпорти. На анґлійський пашпорт легко було отримати візу до Америки, бо анґлійська квота в 60,000 еміґрантів ніколи не вичерпувалася.

Фальшиві анґлійські пашпорти та инші документи для банди шубравців доставляв брат учасника банди Баскіна, який є британським громадянином. Зпід арешту звільнено двох урядовців американського консуляту, котрі були арештовані у звязку з видачею незаконних віз. Тепер у справу замішаний лиш один консулярний урядник, віце-консуль Гол, [illegible]

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110. of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": Montgomery 498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 1838.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

АНОНІМИ

Наша редакція одержала слідуюче анонімне письмо, яке передаємо в цілости, не подаючи назви місцевости, де це сталося, ні числа відділу. Письмо звучить:

„Шановна Редакціє! Прошу помістити сей допис, щоби була осторога для инших відділів. Отож наше Товариство У. Н. Союза відбувало місячний мітінґ дня 15 лютого о годині 8 вечером. Члени посходилися і поплатили свої членські вкладки. Зібрано $380. На тім мітінґ скінчився, але затягнувся до 11 години в ночі. Коли предсідатель, касієр і секретар почали ховати гроші, впало трох замаскованих бомів з револьверами в руках і забрали цілу готівку, яку члени зложили. Заступникови секретаря розбили голову і позабирали присутним з кишень по тих пару долярів, що їх мали з собою. Тепер члени обурені й один другого питає, хто тут завинив у тім грабунку. І винують за це урядників, бо члени вже давно підносили, щоби не робити мітінґів по ночах у суботу, а тільки в неділю по обіді. Але урядники того не слухали і от тепер мають заплату за непослух. — Член відділу."

Як би тут не ходило про добру справу, яка дійсно вартує, щоби її піднести, ми не звертали би уваги на це анонімне письмо. Автор боявся його підписати своїм іменем мабуть тому, що згадує у нім ще й про непорядки в товаристві й по всякій правдоподібности не хотів себе наражувати відділовим урядникам. Припускаємо отже, що автор мав найкращий замір, але що з того, коли не мав відваги виступити мужно й постояти своїм іменем за правду, про яку пише. Таким поступованням автор допису змушує редакцію поставитися до нього негативно, як і до всіх анонімів.

Коли ми отже навели це анонімне письмо, то зробили це ізза ваги порушеної в нім справи і тих добрих людей, які дорогою анонімів бажали би допомгти організації, або якійсь загальній справі, звертаючи увагу на певні недомагання. Але разом з тим ми мусимо звернути увагу того рода дописувателям, що анонімами здебільша послугуються ріжні мерзені типи, які намагаються дорогою кирині вносити в організацію розклад ради своїх особистих, партійних чи релігійних інтересів. І ось тому відвічальні люде не звертають належної уваги на анонімні письма. Ми знаємо, що за правду доводиться нераз і терпіти. Але це терпіння виробляє характери, а сталеві характери є підставою розвою народа й його державної независимости. Тому у всякій діяльности треба виступати нам явно й славно. Таксамо треба поступати і з дописами. Треба виводити на денне світло всі недомагання, але треба писати правду, без домішки всякої злоби. Тоді нема потреби закривати свого імени.

Лев Ясінчук.

ПРАКТИЧНЕ ВИХОВАННЯ

Український злобник і польська влада при спільній роботі. — Примінення школи. — Пімста за незаспокоєння амбіції. — Дурні вигадки. — Чи справді одиноким ліком фахова школа? — „Рідна Школа" й фахові школи. — Кошти. — Чиї це діти. — Що нам робити.

Дійшла сюди недавно відомість, що деякі популярні руїнники в Америці держать свої „лекції", звернені проти „Рідної Школи", бо, мовляв — вона тримається тільки ґімназій, в яких учать читати й писати по українськи. Такий цинік добалакався до того, що й „з польської державної школи можна вийти українським патріотом і це буде дешевше". Очевидно говорить це, не маючи ніякого поняття про те, як у нас сьогодня виглядають державні польські школи. Такий мудрагель великодушно жаліє „Рідної Школи". Він заявляє, що не треба її валити, тільки не давати на неї грошей. Достоту добалакався до того, що польська влада: по що мають „русини" жалітися перед світом на утиски; нехай собі істнує „Рідна Школа", але не допустити до збірок для неї, а впертих покарати. Шкода, що й той звихнений іміґрант не має права карати тих, що у свойому розумінні потреб нації шлють свою кервавицю на підтримку „Рідної Школи".

Кожний нарід, який має в собі силу до життя й розвитку, старається навіть у найтяжчих відносинах добути собі право і вплив на виховання своєї молоди та розбудувати рідне шкільництво. Він бажає приміцити свою школу до вимог свого істнування та до своїх питомих прикмет, уладити її відповідно до свого культурного й господарського стану, а при цьому в як найширшій мірі узгляднювати досвіди й досягнення чужинців. Очевидно, що тільки державні нації спроможні розбудувати вповні своє шкільництво. Але й найтяжчий гнет, примінюваний до поневолених народів, не всилі вбити в них охоти творити свою школу, якщо це переконання про її конечність війшло вже в народні маси. Тому боротьба за рідне шкільництво не може бути боротьбою поодиноких людей, тільки організованою боротьбою цілого громадянства.

Думка про конечність рідної школи на наших західних українських землях вже вкорінилася в нашому народі. Заходить питання, чи організування того рідного шкільництва доцільне, значить: чи воно узгляднює сучасний господарський стан нації.

Провід у нашому народі в справах рідного шкільництва доручено товариству „Рідна Школа" у Львові. Належати до цього товариства, що кермує душами молоді, що формує будучність народу, — це справжня честь. Очевидно ще більша честь попасти в його управу. Така велика честь, що деякі честилюбні одиниці чи ґурти мстяться навіть на товаристві, якщо ізза недостачі якоїсь особлившої вартости чи може тільки ізза недоцінки організованим загалом їх прикмет не попаде туди він, чи його свояк, друг, однодумець, чи хтось подібний. Засліплені забувають навіть на те, що своєю пімстою шкодять рідній молоді, майбутности власного народу.

Одним зі способів пімсти над „Рідною Школою", це злобне голошення й свідоме затуманювання маси (і в нас і у вас), що „Рідна Школа" плекає тільки ґімназії для дітей „попів і панів". Підноситься ніби-домагання, що „Рідна Школа" повинна дбати тільки про промислові школи.

Не буду тим разом входити в те, що з 12 ґімназій, які мала „Рідная Школа" в 1923 р., сьогодня має пять, що з 10 учительських семинарій з того часу сьогодня є пять, що молодь тих шкіл у 95% селянська й робітнича, для якої не було протекції, щоб її приняти безплатно до державної ґімназії чи семинарії. Хочу спинитися на тому, яку злобну неправду ширять ті, які — все одно: з несвідомости, з глупоти чи з одуріння „учать" українську масу на своїх лекціях, замовчуючи дійсний факт істнування фахово-промислових шкіл. Не буду доказувати, що навіть переміна всіх істнуючих шкіл на самі фахові, господарського стану бодай тої частини нашого народу, що під Польщею — не поправить, бо лихо вкорінилося глибше. Матеріяльно знищене (через війну, природні нещастя, теперішні податки та обезціння рільничих продуктів населення Польщі, а в цьому наш нарід) — не має сили купівлі. Для нього виробництва тепер так, як не треба. Нема виглядів, щоби відносини в Польщі покращали, коли в сьогорічний державний буджет поставлено в самі безпосередні податки 1 міліярд 951 міліонв золотих, а у видатках призначено 936 міліонів на поліцію, не рахуючи позицій на инші військові цілі. Господарський стан українського народу може поправитися тільки в своїй державі.

Коли показалося, що українська молодь, яка покінчила середні школи, ба й університети, не має місця в державній службі, а до практичних занять вона не дуже то здібна, — виринула думка творити фахові школи. І має їх „Рідна Школа" 8 сьогодня, а 2 саме повстає. В тих школах учиться 887 учнів та учениць, з того в торговельній школі 282 учні й учениці, а 605 в ремеслі. По фахам учні так розкладаються: слюсарів 139, електротехніків 7, ковалів 27, відливників 2, бронзівників 8, столярів 129, токарів 3, теслів 1, колодіїв 5, кравців і кравчих 172, шевців 70, малярів 6, переплетників 2, голярів 4, інших 30. Утримання тих шкіл коштувало останнього року 91,017 зол. 36 сот., а в цьому сама оплата 84 їхніх учителів 71,017 зол. 24 сот. На ці видатки зложили батьки як оплату в торговельній школі 20,000 зол., а в промислових 2,886 зол. 60 сот. Решту, т. є 68,130 зол. 76 сот. доплатила „Рідна Школа", а то з дрібних датків 48,076 зол. 71 сот., а 20,054 зол. 05 сот. з ріжних уладжень і допомог громад сільських, міських та инших принагідних впливів.

Скаже хтось: а хто знає, чиї діти там учаться! Ось виказ їх батьків: селян 666 (75%), робітників 108 (12.4%), ремісників 60 (6.7%), інтеліґентів 26 (2.9%), купців 6 (0.7%), інших 21 (2.3%). Дивно, що селянських дітей так багато?... Бо ми селянська нація. Колиби навіть наших купців та інтеліґентів брати за „буржуїв", то їхніх дітей було би всего 32 (3.6%), себто троє дітей на сотку; а всеж таки остає 855 дітей робітничої кляси, тобто на сотку 97! Може це діти „куркулів"? — спитають правовірні. Но, якби так далеко йти, то ще спитаєте, скільки в чоботях, скільки в черевиках, а скільки босаків... Дійшлоби до нісенітниць.

А тепер нехай собі кожний відповість сам, чи дбає „Рідна Школа" про фахове приспособлення української молоді, чи правда це, що вона вчить тільки читати й писати по українськи. Коли всяким злобним, чи зідіотілим не задубіє язик при цькуванні на ту установу, про яку недавно сказав копичинецький інспектор до вчительки „Рідної Школи" — „пшецеж пані вє, же те школи істнейон для розсадзеня паньства (держави"), — то в них нема найменшого почуття для своєї нації.

Цих кілька зауваг подав я для заспокоєння сумління тих, що не мають натури руйнувати всего істнуючого; для тих, що складають свої датки для „Рідної Школи", а всякими теревенями даються захитати.

Хочете більше таких шкіл? — Та й ми хочемо: Тільки не достає дурниці... грошей! Поможіть, а зробимо. Напевно зробимо.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ „СОЮЗА УКРАЇНОК" У ЛЬВОВІ

Звичайні Загальні Збори Союзу Українок" у Львові відбулися в днях 22. і 23. грудня 1929. р. Нарадам, які з короткою перервою на обід тревали повні два дні, проводила голова Т-ва пос. М. Рудницька та її заступниця п. О. Шепарович.

Секретарювали пп. І. Домбчевська та представниця пластунок С. Мойсеович.

В зборах взяли участь 85 делеґаток, які заступали 52 Філій і Кружків С. У. та сфедерованих орґанізацій.

Збори відкрила голова п. М. Рудницька, вітаючи присутніх делеґаток і членів. Дальше голова згадала померших членів Т-ва, Іванну Гладишовську-Пеленську і Северину Кабаровську, яких память вшанували присутні повстанням з місць. Окрему згадку присвятила голова всім жертвам народнього лихоліття і в імені цілого українського зорґанізованого жіноцтва заложила рішучий протест проти червоного терору московських окупантів України та проти переслідування ними українського національного руху. З черги голова подякувала всім товаришкам з Головного Виділу за їх працю та тим українським установам, які морально або матеріяльно піддержували „Союз Українок", а саме зложила подяку „Просвіті", „Сільському Господареві", дирекції „Дністра", „Трудові", еміґранткам в Канаді і в Злучених Державах Америки і редакції „Жіночої Долі".

Перший день нарад заняли звіти Головного Виділу та звіти делеґаток. Ці звіти давали картину не лише діяльности львівської Централі, але також були переглядом праці жіночих орґанізацій на місцях. Звіти Головного Виділу не обмежувалися до перечислення сухих дат і фактів. Це були реферати поодиноких референток, яким доручено в Головному Виділі ведення окремих ділянок праці. Ці реферати, крім звіту з діяльности, подали напрямні на майбутнє, звертали увагу на головні болячки та найбільше пекучі потреби зорґанізованого жіноцтва. Секретарський звіт здавала п. О. Шепарович, освітний д-р С. Парфанович, справу сільсько-господарської освіти реферувала п. М. Струтинська, справу міжнародніх звязків д-р Д. Дзеровичева, про інструкторки сільсько-господарських курсів та інструкторки дитячих садків говорила п. Витковицька, звіт товариської секції здавала п. Колтунюкова, а касовий скарбничка п. Шахова. Перегляд орґанізації в краю розпочався рефератом орґанізаційної референтки п. сен. О. Кисілевської, яка здала звіт з орґанізаційної праці Головного Виділу, подала стан орґанізації жіноцтва в цілому краю та зясувала методи і шляхи орґанізаційної праці. Дальше слідували звіти делеґаток. Другого дня ціле передполудне заняла дискусія. В дискусії обговорені були головно такі справи: Методи орґанізації сільського жіноцтва, необхідність приєднання до праці сільських інтеліґенток, справа платних орґанізаторок, справа сільсько-господарської освіти жіноцтва, передшкільне виховання і позашкільна освіта молоді, вага звязків з міжнародніми жіночими орґанізаціями, значіння ідеольоґічного та орґанізаційного звязку з жіночою молодю (секціями студенток і курінями старших пластунок) і богато інших справ. Опісля відповідала голова Т-ва і поодинокі референтки на заміти і запити, які до них ставлено в дискусії.

На Зборах відчитано 4 реферати.

Обґрунтованню ідеольоґії фемінізму присвячений був реферат голови М. Рудницької п. з. „Економічна незалежність жінки". Референтка представила історію жіночої усуспільненої праці та зясувала питання економічної незалежности жінки як зі сторони господарської, так психольоґічної та етичної. Зокрема обговорила референтка складну проблему звання і подружє, доказуючи можливість, навіть необхідність їх сполуки. Д-р Софія Парфанович виголосила реферат про „Завдання жінки в ділянці гігієни". Референтка змалювала методи ведення гігієни, зокрема що торкається здоровля жінок і дітей (справа повитух і сестер гігієністок, порадні матерей і породільні, діточі захоронки і захисти для сиріт); дальше референтка звернула увагу на необхідність боротьби з алькоголем, туберкульозою і венеричними недугами.

Про „Ролю жіноцтва в зберіганні людового мистецтва" реферували пп. Ірена Ґурґула й Ірина Макух-Павликовська. Перша зясувала джерела народнього мистецтва, його прояви, причини його занепаду та вказала на велику ролю зорґанізованого жіноцтва в зберіганні народньої мистецької творчости. Пані Макух-Павликовська подала в свойому рефераті подрібний плян і практичні вказівки праці як для львівської Централі так і для повітових Товариств. Прелеґентка вказала, як переводиться систематичні збірки зразків людового мистецтва, як вести пропаґанду через реферати, вистави, святочні обходи, як зберігати народню ношу.

На внесення Комісії Матки вибрали Збори одноголосно на голову п. пос. Мілену Рудницьку і Головний Виділ з такому складі: пп. Шеларовичева, сен. Кисілевська, Макарушкова, Шахова, Колтунюкова, Палій, д-р Дзеорвич, д-р Парфанович, Тишинська, Гриневичева, Войнаровська, Мрицівна і Переймівна.

До Контрольної Комісії вибрано пп. Витковицьку, Морозову і Федорчакову.

Загальні Збори переслали свій щирий привіт сестрам на Буковині і їх орґанізації „Жіночій Громаді" та еміґранткам в Америці й Канаді.

В. Будзиновський.

ВЕСЕЛИЙ ДВІР.

Оповіданнє.

(3)

— Не богато маю часу, бо зараз мушу вертати до гостей. Розкажу вам тільки головне і тут лишу з вами Олену, щоби доповіла решту. Отже мабуть будемо мати нову війну, бо Тетера напосівся всю Україну звоювати для Польщі. Польський король з великим військом вже в Білій Церкві. Помагати йому прийшов з Татарами Дедиш-аґа.

— Се для мене не новина, — Димецький перебив. — Я знаю ще більше. Вчора у мої руки попав універсал Тетери до лівобічних козаків. Взиває нас, щоби ми вернули під польського короля.

— А знаєте, куди піде польський похід, очевидно з правобічними козаками і з Татарами?

— Сего ще не знаю, але буду знати.

— Я вже знаю. Військові не сказали мені сего, бо се військова тайна. Але тайни військового знає його жінка; як не має жінки, то його любка. Чого не сказали мені військові, я видобула від жінок. Отже ми маємо щастя. Себто не всі ми лівобічні, а наша сторона. Нас будуть оминати, бо в їх воєннім пляні наша закутина непотрібна і стоїть на боці. Хіба би звоювали всю Україну аж по московські межі, то тоді, очевидно, і нас возьмуть. Покищо ми безпечні, нам нічого боятися.

— Нас тут не будуть займати?! — сотник аж крикнув здивований. — А я гадав би, і кождий військовий погадає, що як вже рішилися переступити Дніпро, то наш кут перший буде жертвою війни. Наш клаптик України, то неначе ворота з Запорожа. Запорожці держать з нами проти Польщі. Як Тетера і Ляхи хочуть звоювати нас, то мусять Лівобічну відрізати від Запорожа, обсадивши лівий беріг Дніпра від Тясмина по Орелю. Як правда се, що ви кажете, то якісь дураки робили їх воєнний плян.

— Не дураки, а сам король, польний гетьман Чарнецький, полковник Маховський, Татарин Дедиш-аґа, Тетера і всі його полковники. Наш гетьман з усею старшиною сидить в Переяславі. Тетера і Ляхи хочуть неожиданим наскоком на Переяслав полонити нашу ґенеральну старшину разом з гетьманом і передати їх в руки ката. Ціла Україна покорилась би їм без війни. Усі свої сили Ляхи хочуть кинути на Переяслав до першого і, як надіються, рішаючого послідного удару. Ось тому вони оминають нас. Дніпро переступлять в двох місцях, вище і нижче Переяслава. Вище коло Боярки, нижче коло Мошнів.

— І сього не розумію. В сих сторонах кожда дитина знає, що для війська найліпші переправи є біля Ржищева і Триполя.

— Так порадив Чарнецький, щоби наших збаламутити. Перейдуть Дніпро там, де ніхто з наших не сподіється, і цілком неожидано наскочать на Переяслав з усіх сторін. На щастє, я знаю цілий той їх чортівський плян. Бруховецького треба перестерегти.

— Зроблю се. Завтра досвіта вишлю гінця.

— Я ще не одно знаю, але розкажу вам пізніше. Тепер мушу до хати, бо гості мабуть вже сходяться. Лишаю вам Олену. Може вона дещо доповість вам. Як будете вертати, то вертайте кожде окремо. Вперід ви, потому Олена.

Матковичева відійшла, полишаючи доньку з козаком. До сеї хвилі говірлива Олена не промовила, проти свого звичаю, ні слова. Тільки слухала, що мати каже. Також, проти свого звичаю, козакови ні разу в очи не глянула. І тепер, коли мати вже щезла за фіртою, не підвела очей. Стояла перед козаком неподвижно, потупивши очі в землю. Хотіла забалакати, але не могла знайти першого слова. Погадала собі, що найліпше буде ждати, аж він зачне. Отже стояла і далі мовчала. Він також не зачинав, бо важив, від чого йому зачинати. Чи далі балакати про се, про що розказувала мамуня, чи може використати добру нагоду і забалакати про се, про що вже давно хотів балакати з нею, але ніколи не мав смілости. І про се друге не знав, як і взагалі балакати, бо вона нині була чогось не своя, неначе прибита якимсь великим горем. Нарешті подумав, що таки треба щось промовити, щоби тільки розпочати балачку. Найлекше було зачати, навязуючи до розмови з мамою. Пізніше прийде нагода звести розмову на те друге. Він зачав:

— На тебе, Олено, мама мабуть накинула обовязок тобі дуже осоружний. Ти взагалі про військові справи не любиш балакати, а тут кажуть тобі розказувати про воєнні походи, про воєнні хитрощі. Як тобі се немиле, то балакаймо про що инше.

Не підводячи очей, Олена відповіла:

— Не скажу, щоби я радо балакала, або хоч би й думала про таке. Але, як треба, то треба. Незабаром, то не лиш балакати, але й думати не будемо про що инше, як лиш про ту нещасну війну. Мама справді ще не все сказала. Але ми весь час стоїмо на місци. Я не люблю балакати, довго стоячи.

— То пройдімся.

— Колиж бо тут нема куди. Сад великий, але так заріс бурянами, що ходити ще більша мука, як стояти. Але тут зараз коло нас в буряні лежить колода.

Розгортаючи бурян, ішла вперід, він за нею. Зайшли до колоди. Вона сіла, він біля неї. Сів так близько, що раменами сперлися об себе. Вона нині перший раз глянула йому в очи і неначе ще близше нахилилася до нього. Опустивши назад свій зір, зачала:

— Я в Чигирині з військовими про військові справи не балакала. З ніким про таке не балакала. Як що знаю, то тільки се, що в дорозі з Чигирина сюди розказала мені мама. І вона мабуть не сказала мені всього того, що сама знає. Бо яке мені діло до того! Якби я мала мужа козака, то таке може цікавило би мене. Я боялась би, що піде в похід, мене лишить саму і як взагалі верне, то верне калікою.

— То не балакаймо про се.

— З всього того, що я знаю, мама забула сказати вам, що коли сі сторони безпечні, то наше військо не дуже тут потрібне. Добре було би скріпити ним силу нашого гетьмана. Якби так відси, з Потоків і з Переволочної бодай половина війська відійшла до Переяслава, то наші вороги ледви чи взяли би Переяслав.

— Се незла рада. Побалакаю з моїми товаришами в Потоках і в Переволочній. Я з половиною моєї сотні піду до Переяслава. Гадаю, що мої товариші підуть за моїм приміром.

(Дальше буде).

Обвинувачений директор банку, зітхаючи, питається в суді свого оборонця:

— Ах, як ця розправа тягнеться в безконечність. Як довго направду те все ще потягне?

— З перебігу розправи бачу, що для мене ціла справа потягне ще зо дві години, а для вас найменше два роки.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

БОЛЬШЕВИЦЬКЕ МОСКВОФІЛЬСТВО.

Коли придивитися до американської еміґрації з бувшої Росії, то крім Жидів, які до речі всі є еміґрантами з України, тут майже нема еміґрації з московських земель. Всі еміґранти з бувшої Росії походять з України, Білорущини, Польщі, Литви, Естонії, Латвії та Финляндії. Ці еміґранти, яких брати у краю збудували незалежні від Росії держави, тут признаються до своєї народности й не називають себе „русскімі". Та так з ними було й раньше. Ще коли істнувала царська „тюрма народів", Росія, всі ті народи, що тепер мають свої держави, були вже національно свідомі й ніколи не говорили, що вони такі самі, як і Москалі „русскіе люди". Лише Білорусини та наші Українці, а також Жиди називають себе „русскімі" в Америці й творять „русскія орґанізації". В частині тих „русских" орґанізацій та в усіх ґазетах, навіть у чорносотенних, провід ведуть Жиди, які снять і мріють про відбудову „велікой і неделімой Расеі". Не буду говорити, з яких причин Жиди так піклуються про відбудову Росії, але скажу лише одне, що це нація, яка звикла усе своє життя служити сильнійшому, щоби при помочі його визискувати слабшого та пригнобленого.

Але з якої речі наші Галичане, Закарпатські браття, а потім браття з Великої України та Білорусини так дуже люблять „єдину Росію"? Хіба лише тому, що раб звикає до свого рабства, як віл до ярма, та все плаче за паном своїм. Вони хочуть відбудувати на мертвих руїнах бувшої імперії знову стару улюблену ними „тюрму народів", щоби знову сісти в ній за ґрати, як сиділи сотки років. Вони так роблять, як ті злодії, які люблять свою вязницю, від довгого сидіння в ній, так, що вийшовши на волю, знову стараються поповнити злочин, щоби попасти ще до вязниці. Та тут нема чим хвалитися й нема чим радуватися.

На українських землях відбулися й тепер відбуваються великі події, які в пні змінили тамошні відносини. Український нарід пірвався до боротьби за свою державність і тепер під тяжкою окупацією чужинців усеж творить і відроджує своє національне життя. Навіть червоні інтернаціоналісти-большевики змушені були проголосити українізацію України, бо інакше вони давно вже злетілиб з українського комуністичного престола. Довідуємося про те, як під окупацією червоних шириться так звана українізація не лише на Україні, але й поза межами її, де лише жиють Українці. Національна ідея захоплює все ширші маси нашого народу там, де він живе споконвіку. Та щось дуже слабо вона пробивається тут, на вільній землі Вашинґтона, в рабські душі наших рутенців, хахлів, малоросів, русинів та ріжних „кацапів".

Збаламучені й скривлені рутенські, руснацькі, та „кацапські" душі не можуть відірватися від того, щоби не творити тут „русскіх" церков під проводом московського цареславного та чорносотенного священства. Вони не можуть не творити тут „русскіх" народних домів під проводом ріжних москвофільських аґентів, ріжних перевертнів. Вони не можуть обійтися без того, щоби не прочитати жидівської ґазети в московській мові, якої, до речі, більшість з тих „читальників" зовсім не розуміє, або розуміє не так, як написано. Кожна з тих ґазет, чи то комуністична, чи „демократична", чи явно цареславна обстоюють „єдінство русскаво народа", „єдінство рускаво языка", а найголовніше: „єдінство тюрми народів", бажаючи знову відбудувати Велику Росію, все одно, якуб вона не мала форму державного устрою, щоб лиш вона була „велика й єдіна".

Серед комуністичних українських москвофілів, як і по церквах та по інших „московських" орґанізаціях, провід ведуть наші браття Галичане. Колись до них ізза „революційних симпатій" були пристали й ріжні „малороси" та „хахли", але коли червоний чад вивітрився з їх голов, вони знову стали „русскімі людьми" й відійшли до „русскіх орґанізацій" та до московських парохій. Це яскравий доказ того, як щиро большевики переводять українізацію на Україні, коли навіть тут в Америці вони не змогли за кілька років спільної праці національно освідомити своїх партайманів, ріжних „малоросів" та „хахлов", котрі відорвавшись від большевизму, знову вернулися до своїх „московських" парохій. Це така яскрава „національна" праця наших комуністів.

Ось і у нас в Нюарку була колись досить сильна ґрупа таких комуністів „малоросов" та „хахлов", які навіть належали до українського робітничого дому на Бікон вулиці. Там їм багато говорилося про інтернаціоналізм, про московську владу й т. д. Але під враженням відомостей з дому, про те, як там нарід бідує під большевицьким пануванням, вони зневірилися у большевизмі й покинули большевиків. Та, залишаючись національно неосвідомленими, вони замісць пристати до українських національних орґанізацій, зорґанізували в Нюарку „Рошен Гом". Ось такі наслідки комуністичної українізації. Це лише в иншій формі ширення москвофільства.

Й. Крук,
член УНС в Нюарку, Н. Дж.

—o—

СПОМИН ПРО ПОХОРОН С. ЯДЛОВСЬКОГО.

Пробув я 38 років в Америці, підховав дітей, задержуючи їх при своїм народі й при нашім У. Н. Союзі, а вкінці забажав ще побачити свою рідну землю, нашу любу Лемківщину. Там на рідній землі був я 6 місяців. Мило мені там було жити і гарний спомин привіз я з собою назад до Америки. Тільки один смуток заважив на моїй душі. Ото довідався я там в краю, що помер наш народний робітник, покійний Семен Ядловський. Приїхав Покійний, як і я, щоби відвідати рідну землю і там на тій землі остався на віки. Я був, як привезли тіло Покійного з Мукачева до рідного села Смерековця, в горлицькім повіті.

Привезли його в металевій домовині. Через скло можна було бачити лице Покійного. Виглядав, неначеб спав.

Мабуть на цілій нашій Лемківщині не було ще такого похорону, як його справили Покійному. В похороні взяло участь коло 40 громад і кільканацять священиків. Було богато промов, що годі це переповісти, бо через сльози, що ллялися, годі було все це вислухати. Поховали Покійного біля гробу Його батька. Так то спочив на рідній землі дорогий і великий син нашої Лемківщини. Хай Йому Рідна земля буде пером.

Ісидор Сенько,
Бруклин, Н. Й.

Судия: — Чи ви певні, що арештований є той чоловік, що вкрав ксиян?

Свідок: — Я був певний сеґо, прошу ласки суду, але як адвокат взяв мене на допити, то я тепер не знаю, чи то чаcом я його не скрав.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КОТСВИЛ, ПА.

Виступ Українського хору.

("Coatesville Republican").

PHILA. CHORUS OF UKRAINIANS THRILLS CROWD.

Over 500 Turn Out For Americanization Meeting Here.

A crowd so large that it overflowed the lobby of the Y. M. C. A., and was finally accommodated in the auditorium of the Masonic Temple, turned out last night for the second session of the Americanization course in charge of a committee of Ukrainians. About five hundred men, women and children were present to hear and enjoy a varied program made up of high class musical numbers, dances, and speechmaking, with an address on "City Government" by City Solicitor Walter E. Greenwood featuring the latter.

The meeting opened with a few remarks by W. I. Cohen, chairman or the Americanization committee of the Y. M. C. A., who commended the Ukrainians for the turnout and lauded the work of the Ukrainian committee headed by the Andrew Grycky as chairman. Mr. Grycky then took charge of the meeting, explaining its purpose as being to interest his fellow countrymen to become naturalized American citizens. He introduced to the gathering, Mayor George H. Handwork, City Councilman L. B. Kirk, City Controller H. C. Pague, City Solicitor Greenwood, and Robert Miller, Y. M. C. A. Secretary.

A mixed chorus from the Ukrainian Orthodox church, Philadelphia, which made the trip here by motor bus, was then presented to the gathering for several musical numbers that made a hit with the crowd. In their varied colored costumes the men and women singers made a fine appearance on the stage of the auditorium. The chorus was under the direction of the Very Rev. Cornelius Kirstiuk and Bohdan Zazworskey, while the dancing groups were directed by Theodore Swystun, and the music was in charge of Philip Dubas. The singers opened with the Star Spangled Banner. They followed with a program of Ukrainian numbers splendidly rendered. These were interspersed with dancing numbers which were explained by Mr. Swystum.

Solicitor Greenwood discussed in a general way the functions of city government.

His address was followed by a talk by Mr. Swystun, a native of Ukraine, now a law student at Temple University, Philadelphia, who figured in the news a few years ago when efforts were made by immigration authorities because of a technicality to have him deported from the United States. First in English and then in his native tongue Swystun stressed to his hearers the freedom enjoyed in America, contrasting it with the oppression in his home country, and urged all Ukrainians present to take steps to become citizens of this great land.

After several more musical and dancing numbers by the visitors from Philadelphia, the meeting wound up at 10:30 o'clock. Later a reception and banquet was tendered the Ukrainian chorus at the Ukrainian church on Charles street, West Coatesville.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Велика національно-культурна справа.

Вже близько рік, як у Ню Йорку провадить школу Українських Національних Танків Артист-балєтмайстер Василь Авраменко. Вже велике число дітей і старших покінчили нижчі курси й ходять на вищі курси танку. Але на таке число Українців, яке є в місті Ню Йорку, учнів у школі рішуче замало. Родичі повинні посилати на науку танків своїх дітей, де вони не лише вивчуються своїх прекрасних танків, а виховуються в національнім дусі та пізнають, хто вони й чиїх батьків діти. Рівнож танок причиняється дуже богато до фізичного виховання дитини.

Довідуємося також, що Школа В. Авраменка винаняла велику концертову салю й салю ч. 2 в Українськім Народнім Домі, 217-219 Іст 6-та вулиця в Ню Йорку, на протяг отсих місяців: березень, квітень, май і червень.

За той час Авраменко думає провадити школу танків на великій салі й як зачуваємо, буде улаштовувати балєтні картини. Перша балєтна картина буде „Довбуш", що пригадає нам славного гуцульського борця за свободу. В головній ролі виступатиме сам артист Авраменко.

По „Довбуші" прийдуть „Чумаки", „Запорожська Січ", „За Україну" й инші чудові балєти. Робляться нові декорації до виступів і нові костюми, яких частину спроваджено з Гуцульщини. Рівнож до балєту „Довбуш". приготовляється гуцуська ориґінальна музика й хор.

Сподіємося, що праця В. Авраменка не піде на дармо, а принесе славу українському мистецтву. Однак сам Авраменко не зробить нічого, коли шановне громадянство не піддіпре й не допоможе в його змаганнях. А щоб помогти йому, треба всім нам післати своїх дітей на науку танків, щоб була принаймні тисячка дітей, з якими можнаб вийти перед чужинцями й доказати, що ми маємо не тільки чудову музику, співи, поезію, але й чудово-чарівні танки, між якими є й такі історичні, як „Аркан", „Гаївка", „Запорожський Герць" і инші. Крім того треба, щоби Українці міста Ню Йорку й околиці приходили громадно на всі виступи, які тільки улаштовує школа Авраменка.

Рівнож українські товариства, братства і клюби повинні посилати дітей своїх членів на науку танків. Вільні салі В. Авраменко буде винаймати, товариствам українським, щоби вони могли уряджувати свої підприємства.

Думаємо, що громадянство міста Ню Йорку підопре велике культурно-національне діло, яке провадить В. Авраменко.

Іван Гаркавий.

—o—

ЧУВАТИ В ДІТРОЙТІ?

Праця починається.

Робота в Дітройті помало зачинає поліпшуватися. Форд Мотор Ко. зачинає вже помало приймати своїх звільнених робітників. Приймає в той спосіб, що повідомляє листами тих, котрі робили у нього 5 днів на два тижні, це є половина часу, що тепер вже вони зачинають робити що тижня 40 годин.

Свіжих робітників взагалі не приймається ніде. Пекард зачав рівнож приймати передтим звільнених робітників. Такçамо декотрі фабрики, що передтим були цілком стали, де робились части автомобілеві, тепер почали помало свою працю. Та подам, що в більшости по фабриках (крім Форда) приймають женщин, де передтим робили мущини, але платять женщині не більше на початок як 35 центів до 40 центів на годину, бо в Дітройт є яких більше сотки тисяч безробітних.

Як у кримінальному романі.

Дня 2-го січня 1930 року їхав рано інспектор поліції дітройтською вулицею Джеферсон до свого бюра. Нараз на дорозі обсипали його невідомі бандити градом куль. Автомобіль зістав подіравлений, скла вибиті, а сам інспектор Ґарвін зістав легко покалічений. В той час ішла вулицею мала дівчинка до школи і одна з куль попала їй у шию. Дівчину мусіли відвезти в шпиталь, де й з трудом вдалось докторам уратувати дівчинку.

Справа набрала сильного розголосу поміж поліцією дітройтською. Поліція прирекла, що мусить знайти виновників нападу на Ґарвіна. Наарештувано більше як 25 людей, запідозрілих у нападі. Вона намучила досить невинних. Скоро поліція зачала між собою сварню. Зпочатку тишком сварилися й не видавали нічого на яв, але якось вчіпились одного детектива, на імя Ван Коппеноль, коли той, постріляний, щось з горячки плів. Справа вийшла на яв, коли покликали Коппеноля, щоби виявив, що він плів. Тут уже допустили поліцаї й кореспондентів дітройтських і сталося чудо. Коппеноль виявляє несотворені річи на інспектора поліції. Він каже, що на інспектора стріляла шайка бандитів, з котрими інспектор вічно грав у карти. Ті бандити доконували всілякі злодійства, які відбувалися в місті Дітройті. Бандити ділились добичею з інспектором. Про ріжні найбрутальніші морди, бутлеґерські злодійства і т. д. інспектор знав і діставав нераз по десять і двацять тисяч долярів хабару від банди розбишак. Значить, бандити мали вільну руку від поліції, бо коли хто з нижчих поліцаїв арештував котрого з банди, то інспектор звільняв задля браку доказів вини.

А нарешті зізнав цей детектив, що певно щось інспектор не виповнив бандитам, отож хотіли вони його зґладити зі світа.

Другий свідок, сержант поліційний, зізнав, що Ґарвін знає, хто стріляв, тільки таїть шайку бандитів, бо він сам замотаний в ріжних справах з бандитами.

Інспектор покищо лежить в шпиталю, бо викрутив руку, як втікав від фотоґрафів, котрі хотіли його фотоґрафувати, коли був протокол з детективом, котрий увесь секрет видав. Тепер інспектор лежить в шпиталі, але „Дітройт Фрі Прес" пише, що скоро буде міг встати з ліжка, так зараз буде припроваджений на дальше слідство, що сам інспектор на очах свідків скаже. Як буде боронитися, чи може цілу шайку поліційську замішає в той бандитський скандал.

Застрілив дівчину.

У неділю, 9. лютого 1930, йшла дівчинка літ 7 з Кліперт вулиці на Мартін вулицю до костела, а хлопці на порожних лотах бавилися „флобертами" стріляючи голубів. Нараз котрийсь з хлопців стрілив певно на „жарт" і кулька з флоберта влучила дівчину в серце, від чого вона скінчила життя.

Хлопці повтікали. Тепер детективи шукають винного. Певно скоро знайдуть, а родичі будуть відповідати, на що дали хлопцеви такий сильний „флоберт" до стріляння.

Українець кандидує.

Тепер іде сильна аґітація на уряд міський, а що в Гемтрамк є 80% Поляків, то на майорі міста бються тільки Поляки. Один радний подався Українець, це є д-р Кібзей. Українці з Гемтрамк повинні поперти цілою силою, щоби вийшов хоч один Українець до ради міської, а тимбільше д-р Кібзей.

Подав **П. Ленчук,**
член 146 від. У. Н. Союза.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. Сошествія св. Духа, від. 237, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9 березня, точно в годині 1-ій пополудни, в Укр. Нар. Домі при 4-ій і Ворд ул. Напоминається членів, що під карою кождий має явитись на мітінґу і вирівнати свої залеглі довги, щоби ненаражатись на суспенду. — Стецик.

БРІСТОЛ, ПА. Тов. Просвіта, від. 362, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 9-го березня, в годині 3-тій пополудни, в домі Івана Щеґди, 236 Cleveland St. Проситься всіх членів прийти на сей мітінґ; не явившійся член буде караний після статута. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Петро Закутинський, предс.; Іван Сидорський, секр.

— Що? Ти оженився з Китайкою?! Хі-хі-хі!

— Ти смієшся, а я радо ще з тебе повинен сміятися. Китай далеко, а там саме є моя теща! А твоя біля тебе!

—o—

Скупар купив два льоси фантової льотерії. На один льос упала головна виграна: авто. Скупар рве собі волосся на голові та бідькає:

— Боже, який дурень із мене! Навіщо я купував цей другий льос?!

ВІДОЗВА

ДО ОДНОСЕЛЬЧАН СЕЛА БУКАЧІВЦІ.

В сумній і тяжкій хвилі звертаємося до Вас. Наш політичний овид захмарився чорними і густими хмарами і на кождім кроці чуємо гнет і неволю. В послідних двох роках прилучилася до сего ще економічна неволя. В наслідок нещасливої і шкідливої політики польського уряду наш нарід збіднів до тої міри, що не маємо чим покрити найпекучійших своїх видатків.

Серед такого невідрадного положення зродилася у нас сміла думка ставити чоло лихові і спільними силами кувати собі кращу долю. До сего часу не могли ми сего зробити, не могли ми щось корисного почати для наших Букачівців, бо не було кому попровадити нас і показати дороги.

Тепер прийшов до нас новий священик, чоловік молодий і бувший старшина Січових Стрільців, який цілою душею посвятився народній справі. При його помочі відновили ми читальню „Просвіти", яка була досі нечинною, а з весною заміряємо взятися до будови дому читальні „Просвіти". Дім той має бути під кождим оглядом гарним і великим. Має бути гордощами цілої Букачовеччини. З него мають брати собі примір всі околичні села. В домі тім має бути приміщеною саля читальні „Просвіта", саля на представлення, Рідна Школа і Коопeратива.

З Рідної Школи має виходити просвіта і наука, а кооператива з своєї торговлі має повертати на нашу користь всі зиски і доходи, які дотепер пропадали в жидівських і ворожих руках. Старатися будемо нашу кооперативу підняти до степеня туртівні, в якій всі сусідні кооперативи і приватні купці побиралиби товари.

До вибудування такого дому потребуємо Вашої помочи, Дорогі Земляки, бо самі ми дуже слабі і знищені. На початок діла маємо лише будівляну площу і $120, які ми одержали з Америки тому кілька літ, а дальше: сильні руки і святу волю-постанову довершити раз подумане діло. Вже тепер зачинаємо звожувати шутер і каміння, а з весною, т. зн. в маю сего року, думаємо братися до будови.

Нам відомо, що громадяни з Букачівців зібрали поміж собою давнійше поважну готівку і призначили її на поміч для нас. Сего року прийшла та хвиля, де ми тої помочи конечно потребуємо і просимо дуже ту готівку переслати на наші руки. Дім той мусимо збудувати спільними силами, щоби він був вічною і живою памяткою нашої любови і взаїмної згоди, в якім буде виростати нове покоління, серед якого з певністю знаходяться Ваші близькі і рідні. Він має бути нашою твердинею, в якій будемо творити нове і краще життя і з котрої будемо відбивати всі ворожі наступи і удари, вимірені в нас.

Ми просимо Вас дуже, Дорогі Громадяни, памятайте при кождій нагоді за нас, збирайте датки на нашу оборону і присилайте до нас. За переслані сюди гроші беремо на себе повну поруку. Ані один сотик не піде марно, але буде виказаний в книжках, де він пішов і що зробив.

На те ми, громадяни Букачівців, кладемо під сим письмом свої підписи.

Слідують підписи.

—o—

Підписаний був недавно в рідним селі й переконався, що це все, що тут описане, є правдою. Хто хоче дещо більше про це знати, хай пише на таку адресу:

John Chorosby,
311 Hodson Av., Rochester, N. Y.

З УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ.

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ НА ПЯНО.

(Видавництво: Українська Музична Накладня).

Яка відрадна подія! На американськім музичнім ринку, засміченім безграмотними опрацьованнями українських народних пісень, появилися українські народні пісні, опрацьовані тої міри композитором як Василь Барвінський.

Ця збірка не складена спеціяльно для музикантів, що пописуються на сцені, — хоч інтелігентний співак зможе неодну з тих пісень для своїх виступів використати. Ані ті пісні не опрацьовані, щоб служили вправами для гри на пяні — тямучий учитель знайде між ними богато для науки пригожого матеріялу. Але та збірка писана для всіх Українців, для кождого, хто має українське серце, музикальну душу, що дорожить здобутками української культури. Це збірка народних пісень в опрацьованню відповідно до вимог модерного вуха, це брилянти в дорогій плятиновій оправі, призначені для українського дому.

Пісні в такім опрацьованню будуть оцінені Українцями в американських відносинах. Десь далеко за морями, лісами, болотами стоїть собі хатина невеличка. Хазяйська донечка, пяністка невеличка, прийшла до дому по цілоденній праці. Її змучене око задержалося на пяні, на якому лежать чепурненькі ноти з написом: Українські Народні Пісні в опрацьованню Барвінського. Так аж просяться, щоб їх отворити. Яка розрада заграти котрунебудь пісню. Вона звучить під пальцями як музики з гарнійшого світа. Найніжнійші почування нашого селянина, чи дівчини чорнобривки, чи козака заведії, виідеалізовані композитором такої культури як Василь Барвінський, так захоплюють, що вона несвідомо півголосом заспіває пісню. Підхоплює пісню сестра в другім покою, а там мати над якоюсь працею, а там відгукується хор підбасків фармерів, що прийшли до батька на балачку. Проспівану пісню заміняє нова (вони так уложені, що можна грати одну по другій). І так мило проходить непідготований домашний концерт. Всі такі раді. Навіть непосидючі хлопці по кутках заснули, а то всіх зачіпають. Щасливі в родинному кружку.

Всі народи заохочують своїх композиторів писати музику для дому. (Вони купують такі ноти — а ми оглядаємо за виставами — поки купець не сховає і перестає замовляти). Деякі з тих народів завдячують домовій музиці і своїй пісні свою велич, а деякі через них виратувалися від заглади.

Наша пісня в опрацьованню наших добрих композиторів має зробити ту велику місію, яку зробила музика і пісня для других народів, спаюючи їх родину гарним і сильним ланцюхом.

І тому Українській Музичній Накладні належиться щира подяка за таке придбання для українського дому.

Коли проглянути оцю збірку, то не знати, яка пісня краща. Такі майстерні опрацьовання як напр. „Ой не рости, кропе", або „Вийшли в поле косарі", де музика наслідує шум кошеної трави, направду гідні руки такого великого майстра як Вас. Барвінський. До глибини душі зворушує пісня „Чи ти мене вірно любиш" або „Дума про смерть Ничая". Майже комплетне весілля — а як ті пісні опрацьовані! А яка краса в закарпатській пісні „Кед я маладу чепила".

Богато з цих пісень відомі з инших опрацьовань. Але яка ріжниця! Вже не говорити навіть про видання всяких чужинців „бизнесменів" музики, які писані і друковані хіба на те, щоб несвідомих обдурити, а нам в культурнім світі пошкодити. Видання дуже гарне і чистеньке. Недостатки можна легко при другому накладі усунути. Замісць друкувати текст пісень осібною книжечкою, змістити його на 1 або 2 послідних картках. Зате треба на переді одну картку лишити для наголовка, а на другій дати зміст пісень. Текст поскорочувати, бо це не етнографічний збірник. Особливо пісня про Саву Чалого не потрібує більше як 4 строфки. І особа Чалого і подія описувана — не цікаві. А непоінформованого про „подвиги" Чалого цей текст переконує, що названнє його (в англійськім наголовку) українським героєм натягнене, бо ж його бувші по зброї товариші за перехід до ворога убили.

Всі свідомі Українці повинні наші добрі видавництва, а тим самим Музичну Накладню, піддержувати. Автор цеї дописі нарахував понад 50 українських музичних діячів. Він боїться вичислювати поіменно, бо легко може когось забути. Сбовязком їх всіх популяризувати українську музику также купити собі і ще 9 знакомим і ученикам по копії збірника пісень Барвінського (коштує тільки $1). Тоді оплатиться папір і друк цеї збірки і вийде новий наклад. Згадані музиканти мусять писати (і то навіть ізза власної користи) по всіх українських американських і канадійських часописах про стан і потреби музики в їх околиці. Думки про розвиток українського мистецтва, про появу нових талантів, короткі спомини, монографії про музичних діячів, себто композиторів і инчих артистів, критики на концерти, думки про всякі музичні справи переконають нашу публику, що навіть при важких тутешніх відносинах ми підносимо нашу культуру і сповняємо наш національний обовязок супроти нашої еміграції, підносячи її до вищого ступня культури. А за те належиться нам моральна й матеріяльна піддержка. Думаю, що кождий часопис дасть радо місце на дискусію над питанням про нашу музичну культуру.

Роман Придаткевич,
Ню Йорк, Н. Й.

P. S. Прошу всі українські часописи в Америці і Канаді о ласкавий передрук цього допису.

О. Дуда.

Як тужно народові мому!
Як в серцю пече і болить,
Тоді він співає — і пісня
Страдання кроваві смирить.

Він знає, що: пісня — порада
Всещирий порадник його.
О, пісня: вода це живуща —
Співаю і я от того.

Співаю — бо серце сумує
За світом вчорашніх надій,
Що немилосердно розвіяв —
Пожару грізний буревій.

Співаю, щоб душу розрадить
І свіжих здобути щоб сил;
Щоб міг я знову сподіватися
Могутніх — вірлиніїх крил.

Співаю у день я зневіри,
Руїни, ночі і будня;
Співаю — сподіюся сонця,
Приходу великого дня.

Співаю і буду співати
І навіть — як прийде косар...
Я волі отце виглядаю
Під небом знасилля і хмар.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Збірка на будову Повітового Народного Дому в Підгайцях.

На будову Повітового Народного Дому в Підгайцях зложили слідуючі:

На листу ч. 1 по 5 дол.: І. Тесельський, Г. Розмаїтий, Г. Гаєцький; по 2 дол.: С. Цвинкайло, І. Щерба; по 1 дол.: Марія Індик, Й. Е. Н., М. Копей; разом на листу ч. 1 зібрав І. Тесельський $22.

На листу ч. 2 зложили: С. Малярський 10 дол.; І. Ровінський $5.50; по 2 дол.: Д. Семенюк, П. Мельничук, Д. Рохман, Ольга Малич, С. Хархан (Яблонівка), В. Палащук, Ів. Завадовський, А. Волох; по 1 дол.: Т. Ніньовський, Ю. Бібяк, Л. Кшивінський, Іл. Завадовський, Е. Білецький, С. Хархан (Заставче), Л. Мулик, А. Гладій, І. Рокицький, А. Палащук, Е. Біленький, С. Шкіра, І. Шкіра, М. Клюба, І. Савчинюк, П. Рокицький, Я. Боняк, М. Паньків, Ф. Цап; по 50 цнт.: В. Семенюк, М. Білик, Р. Терпеливий, М. Рохман, І. Іщук; Д. Фудай 25 цнт.; разом на листу ч. 2 зібрав С. Малярський $53.25.

На листу ч. 13 зложили: К. Шпак 11 дол.; по 10 дол.: І. Щур, І. Левицький; М. Мудар 7 дол.; по 5 дол.: С. Лотоцький, Д. Польний, Іл. Головчак, М. Кифор; по 1 дол.: Б. Жмуд, Рувін Бротерс; разом на листу ч. 13 зібрано $60.

На листу ч. 14 зложили по 5 дол.: І. Содомора, Т. Мигоцький, Н. Н.; А. Мигоцький 12 дол.; Е. Душник 3 дол.; разом на листу ч. 14 зібрано $30.

На листу ч. 15 зложили: І. Кучма 10 дол.; М. Кучма 7 дол.; С. Бурдіян 2 дол.; по 1 дол.: Ф. Цетранчук, Я. Мандзій, Й. Чаплюк, В. Бербець, М. Дусановський, Е. Рудий, Д. Христянин, А. Загоруйко; по 50 цнт.: І. Калиник, Д. Палійчук, Й. Свачій, Д. Шеремета, І. Кізима, Л. Мороз, М. Слободян, П. Ґбур, А. Каспрак; по 25 цнт.: І. Рімош, З. Байба, М. Таньчак; разом на листу ч. 15 зібрав М. Кучма $32.25.

На листу ч. 16 зложили: М. Василишин 10 дол.; по 2 дол.: І. Лузецький, І. Люзняк, Г. Лепета, М. Бончук; по 1 дол.: Г. Сточанський, Явдоха Тарновська, М. Сулима, М. Бобик, І. Бобецький; разом на листу ч. 16 зібрав М. Василишин $23.

На листу ч. 18 зложили по 25 дол.: С. Кучма, Вол. Кучма; по 10 дол.: Ю. Чіп, Й. Лянґер; по 5 дол.: М. Тисаровський, Ам. Титла; по 2 дол.: А. Піляр, М. Петльов, С. Дмитрів, Д. Кифор; по 1 дол.: Т. Залінський, М. Скаськів; разом на листу ч. 18 зібрав С. Кучма $90.

На листу ч. 19 зложили: М. Веньґир 5 дол.; по 1 дол.: М. Сурма, М. Пришляк, П. Задорецький, Евфрозина Фальоса; Дж. Олешкевич 50 цнт.; М. Кормон 25 цнт.; разом на листу ч. 19 зібрав М. Веньґир $9.75.

На листу ч. 20 зложили по 10 дол.: М. Слободян, І. Набережний; по 2 дол.: С. Навроцький, Катерина Подвурна, Настя Слободзян, І. Слободзян; по 1 дол.: С. Набережний, Г. Возімок, С. Бойко, А. Сувальський, І. Киба, Марія Киба, А. Коцюбка, І. Корпан, І. Іваніцький, В. Терлюк, О. Катеринюк, М. Довгун, Я. Боровіц, Л. Ятва, П. Валиґа, М. Мигович; по 50 цнт.: Ф. Возімок, М. Ярусевич; разом на листу ч. 20 зібрали М. Слободзян й І. Набережний $45.

Всі датки, котрі були зложені на зборах, вписані на листи; на листи зібрано разом $365.25

За оголошення зборів і за галю на збори заплачено разом	31.46
Для висилки остало ..	$333.79
Дохід з балю 2 лютого ц. р.	$271.56
Разом готівка	$605.35
Розхід:	
Вислано до філії тов. Просвіта в Підгайцях на будову Повітового Народного Дому	$600.00
Кошти пересилки з кореспонденцією	5.35
Разом видано	$605.35

В балевім доході є вписана жертва $25.00, котру зложило присутне на балі тов. Запорожська Січ і збірка $28.22, котру зібрала п-ні Семакова від публики підчас балю.

Хто з шановних жертводавців догляне якусь неточність в справозданню, проситься звернутись на адресу предсідателя комітету: S. Kuczma, 278 Av. B, N. Y. C., або на адресу контролі: J. Schur, 212 Seaview Av., Jersey City, N. J.

Секретар Комітету.

ГАВЦДЕЙЛ, ПА.

Коляда на Рідну Школу.

Я одержав від Рідної Школи заклик, щоби піти по коляді. Так я і зробив. Та, на жаль, наші люде ще не відчувають ваги Рідної Школи, бо всього вдалося мені зібрати $7.50.

Мені було встидно пересилати таку малу збірку до Обєднання і я рішився піти між Американців. Ті зрозуміли наше положення в краю краще від наших людей, бо жертвували $11.

Жертвували слідуючі з Українців по $1: А. Марущак, В. Головецький, Катерина Головецька; по 50 ц.: В. Зазвірський, В. Голубінка, В. Токарчук, М. Кимак, М. Медвідь, Ю. Лучка, Ю. Медвідь; по 25 ц.: С. Цап, Вол. Ціхонь, І. Ялечко, М. Ґресь; з Американців: First National Bank $1.00, Robert Westfield 50 c., J. W. Laurie 50 c., Mike Sahlaney 50 c., Thomas V. Partridge 50 c., C. & H. Adelsberger 50 c.; Elias Abraham $1.00, Jake Luxenberg $1.00, Trella's Music Store $1.00; John J. Gorman 50 c., John M. Hytler 50 c., Stephen's Pharmacy 50 c., F. J. Hiller 50 c., H. E. Webb 50 c., Ester Benson 50 c., Morgan Hayes 50c.; Isenberg Brothers $1.00.

Василь Головецький.

ВЕСТБУРИ, Н. Й.

На Рідну Школу.

За календарі Рідної Школи і за книжку „За океаном" зложили: Теодор Хомик 1 дол., Дмитро Рохман 1 дол., Олекса Гладкий 1 дол.; Кость Дідух 50 ц., Мих. Гарасимишин 50 ц., Теодор Агрест 50 ц.; Олекса Гладкий 1 дол.

Гроші переслано до Обєднання.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Для філії „Просвіти" в Рогатині.

Колядою, яку влаштовано на поміч філії „Просвіти" в рогатинськім повіті, занявся Допомоговий Комітет Рогатинщини і зібрав слідуючі жертви: Н. Зарудний 5 дол.; по 2 дол.: А. Велит, М. Женчук, П. Зеленький, М. Стодольський, С. Дзера, М. Варніцький, Ю. Горчак, В. Тимчишин, С. Сенчій, С. Савчин, В. Адамович, М. Самбой, М. Богданська, В. Біловус; по 1 дол.: В. Снігур, Д. Кіт, Н. Гнида, О. Бабій, І. Зелений, І. Височанський, К. Черковська, Д. Зелінський, П. Галушка, А. Ґрентус, В. Пазюк, І. Стек, М. Воробець, С. Воробець, Ю. Пресвич, В. Явдошин, В. Конопада, М. Копцюх, І. Бучак, Я. Хай, М. Лиґа, Ф. Роскош, І. Максимович, Д. Мельник, М. Матульський, С. Якімов, Л. Бойко, Т. Гладкий, о. Л. Кушнір, А. Пиш, А. Дронь, М. Вишиваний, І. Бурачок. В. Христина, В. Конопада, М. Корда, М. Янишин, Г. Іванів, А. Бачинський, Й. Оберлейтан, Г. Дорошенко, М. Саків, Д. Борецький, М. Мельник, М. Семенюк, Й. Фурда, Г. Дорошенко, Т. Стасіцький, І. Захарків, І. Третяк, М. Надрічний, М. Кохман, О. Мельник, К. Птаник, С. Шіпка, М. Олійник, М. Яцентий, О. Паньків, О. Дячишин, М. Роскош, М. Рудий, М. Рокіцький, М. Беркій, С. Савіцький, С. Головчак, С. Зелінський, Д. Красножоний, С. Вавричук, С. Василишин, С. Дзюбатий, Й. Варніцький, К. Галушка, Й. Куйбіда, П. Ковальчук, П. Наконечний, І. Лисак, Т. Леськів, П. Нечипір, С. Чечель, С. Олійник, Г. Стахура, І. Лев, Гр. Мартиняк, С. Корда, М. Мартиняк, Гр. Романишин, С. Коритко, Ю. Дерінь, С. Піцик, О. Расєвич, С. Корда, М. Воєвода, Й. Дзюбатий, М. Коритко, Т. Гладун, М. Байковський, М. Співак, І. Павлович, М. Литвин, М. Малецький, Ф. Лазука, К. Хицяк, Я. Шейко, І. Горичун, В. Воробець, П. Прокіп, П. Задорожний, В. Кузик, І. Чопик, М. Назарук, В. Костра, П. Галушка, Д. Климців; С. Пирожак 75 цнт.; по 50 цнт.: Н. Сорович, П. Корда, К. Шпакович, М. Іваськів, В. Макович, Д. Бабяк, А. Шумський, В. Кузик, І. Манівський, А. Сакевич, І. Тарнавський, С. Гарцула, С. Трусь, І. Богда, Г. Палюх, К. Біловус, В. Панас, С. Наконечний, І. Коритко, В. Задойко, Гр. Чорнобай; М. Доник 25 ц.

Разом заколядовано і вислано до краю $157.50.

Комітет.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

НЮ ЙОРК, Н. Й. Відділ 204 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в середу, 5 березня ц. р., в годині 8.15 вечером, в льокали Січи ім. Б. Хмельницького, 46 Ст. Маркс Пл. На тих зборах будуть полагоджені ріжні справи, тому присутність всіх членів є конечна. — Близнак, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. ім. Івана Франка, від. 334, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 9 березня, в годині 1-ій пополудни, в Укр. Нар. Домі. Проситься всіх членів явитись на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих членів проситься прийти і вирівнати свої вкладки. — Г. Сушко, рек. секр.

ОРМРОД, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 124, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що звичайний мітінґ відбудеться в суботу, 8 березня, в годині точно 6.30 вечером, в гали звичайній. Проситься всіх членів прийти на сей мітінґ, бо на минувшім мітінґу справи не полагоджені. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі поступиться з ними після статута. Проситься членів привести хоч по одному новому членови, бо на сім мітінґу будемо принимати без оплати вступного. — Іван Олійник, предс.; Гринько Патарайко, кас.; Іван Мелета, секр.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. Сестр. Рожд. Пр. Богородиці, від. 216, повідомляє всіх своїх членів, що на 1930 рік вибрано уряд як слідує: А. Синіцька, голова; П. Мацях, заст.; Т. Янсевич, кас.; А. Стефанюк, заст.; К. Шемердяк, фін. секр.; А. Олещук, рек. секр.; Ю. Менцінська і А. Сосновська, контрольори; Т. Парайчук і М. Бучман, надз. хорих; Е. Ґрабинська, дверниця; А. Сосновська, хорунжа. Мітінґи будуть відбуватися в другу неділю по першім кождого місяця, в гали церковній на 122-гій Parnell Ave. В справах Сестриства проситься відноситись на адресу секр.: К. Шемердяк, 701 W. 120 St., West Pullman, Ill.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Запорожська Січ, від. 75, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 9-го березня, в 1-ій годині пополудни, в гали під ч. 3464 Cicotte Ave. Проситься всіх членів прибути, бо маємо много важних справ до полагодження. — С. Дідула, секр.

ГУДСОН, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 273, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що мітінґ звичайний відбудеться в неділю, 9 березня, зараз по Сл. Божій, в гали парафіяльній. Взиваєтся кождого члена прибути на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. — Ол. Любянецький, предс.; Павло Маряк, секр.; Василь Якуб, кас.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА.